

Програмові вимоги до курсу
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)

1. Предмет і завдання лексикології. Поняття про лексичну систему.
2. Зв'язок лексикології з іншими науками. Проблематика в лексикології. Основні праці з питань лексикології мови.
3. Слово – основна одиниця лексичної системи. Ознаки слова. Слово та поняття.
4. Слово і номінативна функція мови.
5. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слів в українській мові.
6. Повнозначні і неповнозначні слова. Загальна характеристика.
7. Структура лексичного значення. Поняття лексеми.
8. Компонентний аналіз значення слова.
9. Внутрішня форма слова.
10. Багатозначність слова. Загальна характеристика. Причини багатозначності.
11. Багатозначність і синонімія. Багатозначність і антонімія.
12. Характер і організація лексико-семантичних варіантів у структурі полісемантичного слова.
13. Слова з прямим і переносним значенням. Основні способи перенесення значень слів.
14. Тропи і переносне значення слова. Метафора. Метонімія. Синекдоха.
15. Однозначні слова. Терміни. Ознаки термінів.
16. Омоніми. Загальна характеристика. Види омонімів.
17. Шляхи походження омонімів.
18. Співвідношення полісемії та омонімії. Міжмовні омоніми.
19. Синоніми. Джерела синонімії.
20. Синонімічний ряд. Домінанта синонімічного ряду.
21. Класифікація синонімів. Стилїстична роль синонімів.
22. Антоніми. Загальномовні та контекстуальні антоніми.
23. Стилїстичне використання антонімів (стилїстичні фігури, що базуються на антонімії).
24. Пароніми. Загальна характеристика. Стилїстичне використання паронімів: парономазія.
25. Склад української лексики з погляду її походження. Основні лексичні пласти української мови. Загальна характеристика.
26. Індоевропейська лексика в складі української мови.
27. Праслов'янська лексика в складі української мови.
28. Спільносхіднослов'янська лексика в складі української мови.
29. Власне українська лексика. Фонетичні, морфологічні та словотвірні особливості власне українських слів.

30. Іншомовна лексика в складі української мови. Загальна характеристика. Джерела та характер запозичень.
31. Найдавніші запозичення в лексичній системі української мови.
32. Слова тюркського походження в складі української лексики. Особливості тюркізмів.
33. Слова старогрецького походження в складі української лексики. Ознаки грецизмів.
34. Слова латинського походження в складі української лексики. Ознаки латинізмів.
35. Старослов'янізми в українській мові. Стилiстичне використання старослов'янiзмiв.
36. Лексичні запозичення з російської та білоруської мов.
37. Запозичення з польської мови.
38. Лексичні кальки. Загальна характеристика.
39. Слова, запозичені із західноєвропейських мов (німецької та французької).
40. Лексеми англійського походження в українській мові.
41. Екзотизми.
42. Інтернаціоналізми (міжнаціональні слова) в складі української лексики.
43. Фонетичне, морфологічне та семантичне освоєння слів іншомовного походження.
44. Українські слова в інших мовах.
45. Місце іншомовних слів у лексиці української мови.
46. Лексика української мови з погляду її вживання. Поняття „активна і пасивна лексика української мови”.
47. Застарілі слова (архаїзми). Загальна характеристика.
48. Історизми як вид архаїзмів. Семантичні групи історизмів (стилiстичних архаїзмів). Стилiстичне використання застарілих слів.
49. Неологізми. Причини виникнення неологізмів.
50. Загальномовні (узуальні) та індивідуально-авторські (оказіональні) неологізми. Засоби творення неологізмів.
51. Територіальні діалектизми в сучасній українській літературній мові, їх види.
52. Жаргонізми та арготизми в українській мові. Загальна характеристика.
53. Професійна лексика.
54. Склад української лексики з погляду її функціонально-стильового використання: загальноновживана (міжстильова) лексика і стилістично маркована; розмовно-побутова лексика.
55. Суспільно-політична та офіційно-ділова лексика. Загальна характеристика.
56. Науково-термінологічна, емоційно-експресивна, книжна лексика.
57. Фразеологія як розділ мовознавства. Об'єкт фразеології. Олександр Потебня – предтеча української фразеології.
58. Фразеологізм. Ознаки фразеологічної одиниці.

- 59.Співвідношення фразеологізму із синтаксично вільними словосполученнями та словом. Зв'язок фразеологізмів із частинами мови: дієслівні, іменникові, прикметникові, прислівникові, вигуківі фразеологізми. Синтаксичні функції фразеологічних одиниць.
- 60.Основні класифікації фразеологізмів.
- 61.Лексико-граматичні зміни у фразеологічних одиницях: скорочення лексичного складу, заміна одного компонента іншим, розширення і звуження обсягу їх значень.
- 62.Джерела української фразеології: професійне джерело.
- 63.Джерела української фразеології: античне, релігійне. Художня література (українська та зарубіжна) як джерело фразеологізмів.
- 64.Системні відношення у фразеології: полісемія та омонімія фразеологічних одиниць.
- 65.Явище варіантності у сфері фразеології.
- 66.Системні відношення у фразеології: синонімія та антонімія фразеологічних одиниць.
- 67.Пареміологія. Паремії. Види паремій. Загальна характеристика.
- 68.Предмет і завдання лексикографії. Словник. Основні типи словників.
- 69.Енциклопедичні словники, їх загальна характеристика.
- 70.Види лінгвістичних словників. Загальна характеристика.
- 71.Історія української лексикографії (до 1917 р.): основні лексикографічні праці.
- 72.Історія української лексикографії (1917 р. – поч. ХХІ століття): основні етапи та найважливіші лексикографічні праці.